
Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>

Kırsal Kimlikli Medeniyetler Beşiğinden Değer Temelli Kentleşme Açılımlarına: Bursa-İzmit Kentsel Tasarım Stüdyosu Dersi

Ersan KOÇ

*Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi,
Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, tanburaersan@gmail.com*

ÖZET

Bu çalışma Kocaeli Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Mimarlık Bölümü bünyesinde ekli dosyada katılımcıları ve süreç içerisinde katkı verenler ile birlikte 2016-2017 Güz ve Bahar dönemlerinde makalenin yazarı tarafından yürütülmüş olan “Atölye 3KD: Kentsel – Kamusal – Karma Dönüşüm” stüdyo dersinin bulgularını değerlendirmek amacıyla kaleme alınmıştır. Bu çalışma; kentsel tasarıma Bursa-İzmit Şehrini bir atölye kapsamında ele alarak, kente orta ve uzun vadede yüksek kamusal değerler katma hedefi ile uygulanabilir kentsel tasarım ve dönüşüm projeleri geliştirmeyi hedeflemektedir. Atölyenin tespit, değerlendirme, analiz, sentez, tema geliştirme ve tasarım süreci “Kamusal Mekân” ve “Ortak Alan” geliştirme ve İzmit Şehir İmgesine “Değer” katma hedefine odaklanmıştır.

Atölyenin yürütülme yöntemi saha çalışması ve tasarıma yönelik mekân programı geliştirme olup; kültürel ve tarihsel temel, doğal ve çevresel kaynaklar, çevresel planlama ve tasarım, sosyal ve ekonomik oluşum ve dinamikleri ve mekânsal yapı: yerleşme dokusu ve yapılaşma düzeni konularını kapsamıştır. İzmit Kentsel Tasarım Atölyesinde tüm süreci besleyen 5 sosyal/mekânsal kavram ele alınmış ve İzmit için öne çıkan kalkınma ve kentsel gelişim olanaklarını beslemesi hedeflenmiştir. Bu kavramlar “kullanım değeri, değişim değeri, tasarım değeri, bellek-mekân ve zıtlık-uyum olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca ele alınan 3 Kent ve Bölge geniş görüşlülüğü “tarım kenti, turizm kenti ve kültür kenti“ kavramı

üzerinden hâkim kimliği tarım kenti olan İznik'in tarımsal üretim olanaklarına zarar veren yeni kimlikler ile nasıl tanıtırılabileceği ve vizyonların uygulamaya geçmesi için takip edilmesi gereken yaklaşımlar belirlenmiştir. Bu çalışma Şehir ve Bölge Planlama, Mimarlık ve Peyzaj Mimarlığı alanlarının ortak profesyonel pratik sahası olan "kentsel tasarım projeleri" ile şehrin yaşam kalitesine olumlu hizmet edecek ve değer katacak mekânsal bağlamlar geliştirmeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Tasarım Eğitimi, Kentsel Tasarım, Kamusal Mekân, Değer.

From Civilization Cradle with Rural Character to Value Based Urbanization Spectrums: Bursa-İznik Urban Design Studio Course

ABSTRACT

This study was carried out in order to evaluate the findings of the studio "Studio upm+T: urban/public/mixed use + Transformation" which was carried out by the author in autumn and spring semesters of 2016-2017, together with the participants in the attached file and the contributors in the process of Kocaeli University Faculty of Architecture and Design. The aim of this study is to develop urban design and transformation projects with the aim of bringing high public values in the middle and long term to the city by considering urban design Bursa-İznik City as a workshop. The focus of the workshop is on identifying, evaluating, analyzing, synthesizing, developing the theme and developing the "Public Space" and "Common Area" and adding "Value" to the Iznik City Image.

The examination of the workshop was coordinated among topics: " a. cultural and historical basis, b-natural and environmental resources, environmental planning and design, c- social and economic formation and dynamics, and d-spatial structure: settlement texture and settlement plan. Throughout the İznik Urban Design Workshop, 5 sociospatial concepts that feed the whole process were handled and it was aimed to feed the development and urban development opportunities that stand out for İznik. These concepts have been evaluated as "use value, change value, design value, memory-space and contrast-harmony. Furthermore, the approaches to be followed in order to get acquainted with new identities and to pass the visions to the practice have been determined by giving the 3 cities and regional vision "agriculture city, tourism city and culture city" concept.

The gola of the paper is to portray a set of urban design schemes, which aimed to develop spatial contexts that will positively serve and contribute to the quality of life of the city within the practice of urban design known as a common professional practice area of Urban and Regional Planning, Architecture and Landscape Architecture.

Key Words: Design Education, Urban Design, Public Space, Value.

Atölye Sürecini Destekleyen Kuramsal Tartışmalar ve Literatür Taraması

Kentsel Tasarım, kentlerin fiziksel biçimlerinin nasıl elde edildiğini ve onları yenileyen süreçlerin içsel ve dışsal dinamiklerini inceleyen bir uygulamalı mekân bilim alanıdır. Kentsel tasarım, sadece şehirler tasarlama sanatı değil, kentlerin nasıl büyüdüğü ve değiştirildiğinin bilgisidir de aynı zamanda. Bu eylem alanı, şehir inşa etme gelenekleri olarak da tanımlayabileceğimiz “medeniyetlerin” kendilerini mekânsal biçimde sunmayı nasıl seçtikleri üzerine araştırmaları da kapsamaktadır (Cuthbert 2006, s 1). Kentsel tasarım ve uygulama süreçlerinde yerel topluluğun sahiplenmesi çok önemlidir. Bazı alanlarda yerel çıkarlar, mahalle veya belediye meclisleri tarafından koordine edilebilirken, bazılarında, yeni topluluk forumları kurmak gerekli olabilmektedir. Bu durumlarda yerel halkın kalkınma ve kentsel gelişim açısından inisiyatif almasının sağlanması gerekli olmaktadır. (Barton&Grant 2010, s26) Tasarım meslekleri, oldukça mantıklı ve sistematik akıl yürütme yollarını ifade eder ve bu tasarım uygulamaları, farklı tasarım düzeyinde yetenekler gerektiren, farklı tür, düzey ve tasarım uygulama katmanlarının uygulanmasını gerektiren farklı seviyelerdeki kuruluşlarla ara yüz oluşturmalıdır. Bir semt veya ilçenin sağlığının değerlendirilmesi için başlangıç noktası, bölgedeki insanlardır: yaşam kalitesi, yaşam koşulları, sosyal ağlar ve onları ilgilendiren konulardır. Bir kasaba / ilçe stratejisinin başlıca sebepleri çevresel veya ekonomik olduğu zaman bile, insanları merkezi konuma yerleştirmek hayati önem taşır. İnsana yönelik bütünsel bir bakış açısı toplum yararı ve kentsel bütünün ve gelecek kuşakların çıkarını koruyacak bir farkındalık inşa edilmesini sağlar. (Barton&Grant 2010, s27)

Bu uygulama ara yüzleri, kısmen tasarım düşüncesinin doğası ve esası hakkındaki genel karmaşıklık/karışıklığın olduğu alanlardır. Profesyonel tasarımcıların, daha geniş algı yaratma aracı olarak ortaya koydukları uzak görüşlülük/temaların incelenmesinden çerçeveler oluşturma şekli, diğer alanlardaki organizasyonlara ve uygulayıcılara yüksek kamusal fayda sağlayabilir. Tasarım Düşüncesinin uygulayıcılar ve organizasyonlar için gerçek değerini gerçekleştirebilmesi için, tasarımın uygulanma aşamalarını detaylı olarak ortaya koymak ve bu uygulamaları daha incelikli bir şekilde açıklığa kavuşturmak zorunludur. Tasarımcıların ve tasarım araştırmacılarının mesleki dünyaya getirebilecekleri önemli katkılar, böyle eklettik / sinerjik bir tutuma dayanır (Dorst 2011, s531). Stüdyo pedagojisi tipik olarak "gerçek dünya" ile "gerçek dünyadaki aktörler" arasındaki mevcut sorunları göz önüne alarak açık uçlu bir soruyla başlar ve öğrencilere sorun kapsamında kendi yönünde bir seçenek sunar. Bunu atölye

yürütücüleri, öğrenciler ve çoğunlukla incelenen soruna özgü bilgiye sahip uzman ve karar vericiler ile birlikte dış paydaşlardan oluşan bir grup arasında yapılandırılmış diyaloglar izler. "Tasarım-stüdyo değerlendirmesi" nin pedagojik tasarım zorluğu, tasarım tarafından yaratılan değeri keşfetmeye yönelik iskeleyi ve tasarım kararlarında tasarımcıların değer kaygısının nasıl dâhil ettiğini keşfetme fırsatı sunmasında yatmaktadır (Long 2012, s 436). Bir tasarım öğrencisi, kentsel bilginin nasıl yorumlanacağı ve uygulandığı ile ilgili deneyimi yaşarken tasarım süreçleri ile alan tasarımında ustalığını kazandığında model yöntemlerini eleştirel bir yaklaşımla ele alarak kademeli olarak adapte etmeye ve tasarım problemlerine yaklaşmak için kendi yöntemini geliştirmeye başlayacaktır. Öğrencide tasarım yapmanın başarısı bir tür heyecan uyandırır ve başarısızlık öğrenme sürecinin de bir parçası olacaktır. Bu duygusal deneyimlerin, özellikle keşif ve içgörünün deneyimi, öğrencinin daha verimli jeneratif kavramlarla sonuçlanacağını vaat eden alternatif yöntemleri test etme, uyarılma ve keşfetme isteğini sağlayacaktır. Tasarım sorunlarını çözmek için kendi yöntemlerini nihai olarak keşfedip içselleştirdiklerinde, öğrenci alan bilgisini ders sürecinde izleğin ustaca kullanılmasında ortaya koyacaktır. Mekânın mevcut durumdan kaynaklanan sınırlamalarını keşfetmek ve tasarım performansını artırma arzusu, alternatif yöntemleri araştırmanın yanı sıra yeni anlayışlar, yöntemler ve izlek geliştirerek, uzmanlığa yol açacaktır. (Curry 2014, s 644)

Kentsel tasarım, mimarlık ve planlama ana disiplinleri arasındaki varoluşsal mücadelede kendini bulma yolunda bir disiplindir. Kentsel tasarım, bir sanat alanı olma yoluna odaklanarak tartışmayı ilerletmek için sanatsal yönünün tasarımda daha kesin bir rol oynamasını olanaklı kılmak durumundadır. Mimarlık ile bir analogi kullanarak, kentsel tasarım "bütünleştirici bir sanat" ve daha özel olarak, "mekânın eklemlenmesi ve devingen bir hal alması" olarak da yorumlanabilir. Bu devingenliği, planlama disiplini ve mimarlık mesleğinden yansımaları bünyesine artiküle etmesi ile mümkün kılacaktır. Kentsel tasarımın genellikle bir "kamusal sanat" statüsü göz önüne alındığında mülkiyet gelişimine bağlı olduğu göz önüne alındığında, sosyal ve kültürel altyapı üzerindeki etkisi ve iletişimsel ve yerel politik niteliği - yukarıda belirtilen değer kavramlaştırmaları ile birlikte - değer kavramı için önemlidir. Kentsel tasarımcılar kente değer katma amacı güden tüm diğer aktörler ile birlikte "net fayda olarak değer" konusuna giren "anamlı farklılık olarak değer" ve "ahlaki ilkeler olarak değer" kavramlarının bağlantılarını günlük pratiklerin yaşandığı kamusal ve özel nitelikli mekânlarda tezahür etmelidir (Marshall 2015). Kentsel Tasarım Projeleri bu bağlamda, merkezi ve yerel yönetimlerin ortak hedefe ulaşmada

kullanacakları bir araç gibi de değerlendirilmelidir. Bu bağlamda, kentsel düzenlemelerde özel girişim projeleri yanında toplumsal fayda ve değer hedefleyen sosyal-kültürel altyapı projeleri, kentin kimliklerine yeni açılımlar sağlayan, yeni nesil teknolojileri ortaya koyan, kültür ve sanat görevdeşlik yaratan büyük kentsel projeler, önemli kentsel düzenlemeler olarak da ele alınmalıdır. Kentsel Tasarım Projeleri; kentin gelişme planı çerçevesinde, kentsel ölçekte bir iyileştirme projesi olarak değerlendirilmesi bağlamında, bir eylem planı gibi algılanmalıdır. Bu projelerin güçlü şekilde teknik ve kavramsal yenilikler getirmesine olanak sağlanmalıdır. Bu projelerle yerel kültür ve alışkanlıklar da korunmalıdır. Bunun için kentlilerin, yapılan kentsel Tasarım projelerine katılmaları sağlanmalıdır. (Çubuk, 2017, s16)

Tablo 1. Kamusal mekânlarda değer katma amaçlı uluslararası araştırma projelerinden kuramsal ve pratik tartışma örnekleri (İlgili referanslar kullanılarak makale yazarı tarafından bir araya getirilmiştir.)

KAYNAK	PROJENİN YÖNTEM, AMAÇ VE HEDEFLERİ	PROJE ÇIKTILARI, ÜRÜNLERİ
(Bonaiuto v.d. 1999)	Mahalle aidiyetini ölçmeye yönelik bir anket çalışması ile “iyi tasarım uygulamalarının etkilerini araştırmak.	Binaların estetik değer, pratik kullanım ve kuvvetli dış bağlantısı olması durumunda mahalleye bağlılık (attachment) duygusunu arttırdığı ve düşük gelirli sosyal sınıfların mahalle bağlılığının daha yüksek olduğu gözlenmiştir.
(Fodor, 1999)	Genelde Kuzey Amerika örnekleri üzerinden kentsel saçılmanın (urban sprawl) iktisadi, toplumsal ve çevresel etkilerini incelemek.	İyi kentsel tasarım çözümleri altyapının verimli kullanımını, açık alanların korunmasını, hava kalitesinin artmasını ve hava kirliliği azalması ile birlikte yaşam kalitesine olumlu katkısı olduğu gözlenmiştir.
(Groves& Niner, 1998)	Yerel konut sektöründe evlerin iyileştirilmesi projelerinin incelenmesi.	Konut fiyatlarını artırmadan ve satın alabilirliğe zarar getirmeden yatırım ortamının canlanması sağlanmıştır.
(Jupp, 1999)	Kiralama davranışlarının karma olması ile konut alanlarında sosyal ve kültürel ilişkilerin nasıl etkilendiğinin incelenmesi.	Kullanım bölgelemesi yerine (zoning) sokak düzeyinde kullanım çeşitliliği tercih edilmiştir. “Sokak” çoğu zaman “Ada” temelli bölgelemeden daha etkili bir canlandırma-hareketlendirme (revitalization) stratejisidir.
(Peiser& Schwann, 1993)	Dallas’da Radburn tarzı çıkmaz sokaklı konut dokusu bir konut bölgesinde açık alanlara yapılan yatırımın ekonomiye katkısının incelenmesi.	Alanda yaşayanlar ve yaşamayanlar, açık alana yapılan yatırımı tümüyle olumlamaktadır.
(Bressi, 1998)	“Radnor Kapısı Geliştirme Stratejisi” belgesi üzerinden “sanat” temalı peyzaj ve planlama projelerinin incelenmesi.	Proje süresindeki gelişmeler, kasabayı ve yerel işletmeleri daha fazla değişiklik yapmaya yönlendirdi ve girişimcilerin daha fazla tasarım yatırımı yapmasını yönlendirdi.

(Gehl& Gemzoe, 1998)	Stockholm, Perth, West Avustralya ve Melbourne 'de farklı türde mekânlara tasarım çözümleri üretilmesi öncesi ve sonrasında "Sokak ve Meydanların" kamusal hayatın daha da iyileştirilmesi için neler yapılabileceğinin incelenmesi.	Nerede kamusal mekâna iyi tasarımlarla yatırım yapıldıysa, kamusal canlılık ortaya çıkmıştır. Kopenhag gibi soğuk şehirlerde veya araç bağımlı Amerikan şehirlerinde bile sokakta kamusal hayatın canlanması desteklenmiştir.
(Hass- Klau v.d., 1999)	Gözlem, anket ve fiziki haritalama yöntemleri ile Avrupa ve Britanya şehirlerinin kuramsal ve pratik olarak karşılaştırılması.	Avrupa şehirlerinin kamusal yaşam kalitesi açısından Britanya şehirlerinden daha önde olduğu gözlemlendi.
(Lennard, 1984)	Yirminin üstünde Batı Avrupa şehrinde kamusal mekânların "etik, teatral nitelikler, piyasaların önemi, festivaller, kutlamalar ve sokak eğlencesi üzerinden paydaş ve kullanıcılar ile incelenmesi.	Kamusal mekânlar "erişim eşitsizliğinin azalması, karşılaşma ve iletişim ortamlarının ve imkânlarının artması, bireylerin kendilerinden farklı olanlar ile karşılaşması, önyargıların bu tür karşılaşmalar ile eleştirilmesi ve ortadan kaldırılması, fiziksel ve aklı engelli olanların dışlanmasının azalması, farklı davranış, duygu ve ilişki bicilerini tanıdıkça kentlilerin yaşam görüşlerinin olumlu yönde gelişmesi" ile demokratik ve etik değerlerin gelişmesine çok büyük katkı verirler.
(Lerner& Poole, 1999)	ABD'de, açık alanları koruma ve geliştirme yönünde yapılan yatırımların akademik çalışmalar, ekonomi incelemesi, ve kullanıcılarından birinci el data yardımı ile incelenmesi.	Açık alanlara kamunun yatırım yapması, civardaki mülk değerlerini artırdığı için toplam vergi gelirini artırır. Açık alana yatırım yaşam kalitesini ve toplumdaki kaliteli yaşam algısını artırır. Firmalar, açık alanlara yatırım yapılan yerlerde yatırım yapma eğilimindedirler.
(Strickland, 2000)	Okul ve eğitim altyapısı yatırımları ile mahallelerin canlanması ve yenilenmesi projelerini incelemek.	Mimari veya kentsel tasarım olsun, iyi tasarlanmış projeler, yaşam kalitesini artırmakta ve civar yerleşimlerin niteliğini yükseltmektedir.

ATÖLYE SÜRECİNDE ÜZERİNDE SIKÇA DURULAN KENTSEL TASARIM SORUNSALLARI

- Yaşam alanları yoğunlaştıkça, topluluk duygusu (sense of community) artar.
- Mekâna müdahale projelerinde, toplumsal sorunlara yaklaşımın en az konut talebi ve fiziki iyileştirmeler kadar önemli inceleme ve müdahale alanlarıdır.
- Geleneksel sokak dokularında kiracıların çeşitlendirilmesi toplumsal bağlar kurulmasına büyük katkı vererek "Sosyal Değer" yaratırlar
- Mekânın iyileştirilmesi yönünde her müdahale, kamusal alanı canlandıran ve günümüzde tahmin edilemeyecek olumlu sonuçlar doğuran "katalizör" uygulamalardır.
- Mahallelerde kentsel tasarım analizleri yapmak, kentsel yenileme gündeminin harekete geçmesi ile kamu veya özel mülkiyette olsun atıl, boş ve kullanılmayan durumdaki parsellerin de yenileme ve canlandırma projelerine eklenmektedir.

İznic Atölyesi Kapsamı ve Bağlamı

Bu çalışma ile mekânsal tasarımın kamusal niteliğine vurgu yapmak hedeflenmiştir. Kamusal alanın bireyselliği önemsemesi, fakat yüceltmemesi gerekir. Bunun yanında, Birikimsel / Kolektif / Kamusal değer alanlarının da kişisel yaratıcılıkları baskılamadan destekleyebilmesi gerekir. Kamusallığın renklilik, çeşitlilik ve katılımcı süreçler ile belirlenebilmesi, tek dilli ve

monoton çevreleri elimine edebilmekte, karma-çok renkli çevreler elde edilmesini sağlayabilmektedir. Son tahlilde, kendi tarihselliği ve sosyo-kültürel dinamikleri üzerinde inşa olan kentler çok boyutlu mekân ve müdahale kurguları ile ele alınmalıdır.

Atölye 3KD, bu temel 3 kavram – “Kentsel-Kamusal-Karma” üzerine bina olmakla birlikte, katılımcıların eleştirel katkısı ile daha çeşitli kavramsallaştırmalara açık tutulmuştur. Bu bağlamda, İznik kentinin kamusalılığı açısından özel öneme sahip proje bölgelerinde yürütülmüş olan süreçte, katılımcıların olumlu katkıları da göz önüne alınarak çalışılmıştır. Tasarımcıların ürün ve tartışmaları ile tanımlanacak ihtiyaç ve mekân programlarını değerlendirerek tasarımları biçimlendirmesi beklenmiştir. Kentsel Dönüşüm kavramı, “Sağlıklaştırma / Yenileme / Güvenileştirme / Koruma / Geliştirme” gibi bağlam ve türleri ile çevresel ve doğal değerleri gözeterek ele alınmıştır. Dolayısıyla, “Dönüşüm” kavramı mevcut kent dokusunda ve yeni gelişecek alanlarda farklı tür uygulama araçları ile yürütülmesi gereken bir süreç olarak tarif edilmiştir. Seçilen alan bütünü içinde, derse katılan öğrencilerin, “kentsel dönüşüm” kavramını irdeleyip alternatif çözüm önerileri üzerinden karma kullanım, ticaret kullanımı, açık ve kapalı kamusal alan kullanımı, farklı ulaşım türleri, düğüm noktaları ve bağlantıları, kentsel üretim alanları vb. fonksiyonları içinde barındıran “kentsel tasarım projeleri” geliştirilmiştir. Atölye sürecinde kentsel ve mimari tarih ve bağlam sürekliliğinde tasarım tema ve problemleri belirlenmiştir. Kavramsal ilişkiler ve fiziksel ürünlerin tarif ettiği mekânın tanımı, temel bileşenleri ve ilişkisel kurgusu sokaklar, meydanlar, avlular ve diğer kent parçaları üzerinden ele alınmıştır. Bu süreç, sosyal analizler, doğal ve topoğrafik niteliklerin incelenmesi, tanımlanacak mekân programlarının yorumlanması ve geliştirilmesi, kent parçası için senaryolar üretilmesi, kentin özellik gösteren bölgelerinde çeşitli türden yapıların tasarlanması atölye sürecini yönlendirmiştir.

Atölye Sürecinde Ele Alınan Temel Kavramlar

Atölye sürecinde aşağıda listelenenler hedefler etrafında bir üretim süreci izlenmiştir.

1.Öğrencilerin kapsamlı bir tasarım ve planlama çerçevesi içinde farklı mekânsal ölçeklerde karar verebilme ve çözüm üretebilme becerilerini geliştirmek,

2.Atölye çalışmalarında, kentsel tasarım yeri olarak seçilen alan ve çevresine, doğal ve tarihsel çevre koruma hedefleri ile sosyal ve iktisadi

gelişme hedeflerini buluşturan varsayımsal senaryolar çerçevesinde yaklaşabilmek,

3.Üst ölçekte geliştirilecek senaryoların-tasarım kavramlarının seçilen kentin planlama ve tasarım çalışmalarında temel başvuru çerçevesi oluşturmasını sağlamak,

4.Öğrencilerin üst ölçeklerde geliştirdikleri – ütöpic/hayalî düşünceleri de içeren gelişme - koruma senaryoları kapsamında her tasarım ölçğinde problem alanlarına yaklaşabilmelerini sağlamak,

5.Atölyenin amacı öğrencilere bilimsel bakış açısı kazandırmakla sınırlı olmayıp aynı zamanda seçilen problem alanlarında kentsel tasarım, mekânsal karar ve mekânsal uygulama politikası üretmeye yönelik stratejik düşüncenin öğrencinin şehir mekânı algısında sezgisel beceriler geliştirmesi desteklenmiştir.

Bir Tasarım Hedefi Olarak “Değer” Katma: Hemen tüm mekânsal tasarım atölyelerinde ürün hedeflerini masaya yatırmadan önce tüm çalışma ekibinin birbirine sorduğu temel sorulardan birisi içinde yaşanan ve gözlem/fikir üretme için ele alınan yerleşimin “kimin şehri olduğu” sorusudur. En geniş tarifıyla o kentin sahibi kimdir veya kimlerdir? Şekillendiren kişi, karar verici, süreç ve bileşenler nelerdir? İznik Atölyesi bünyesinde bu soruyu “Koruma-Kullanma-Yaşatma Dengesi” ve aktör bileşenleri üzerinden ele aldı. Yerel kent kimliği ve kenti şekillendirmekte olan unsurların, şehri kimin ürettiği sorusuna 3 aktör/bileşen kategorisi üzerinden yaklaşmıştır. Kentsel, çevresel (peyzaj) veya mimari olsun, her türde ve bağlamda mekânı öncelikle **birinci** düzey ilişki ve iletişim halinde olan “kentliler, vatandaşlar, bireyler” biçimlendirmektedir. Formun, düzenin ne olmasını istedikleri **ikinci** düzey olan şehir ve bölge plancıları, peyzaj mimarları ve mimarların profesyonel ve onu takip eden biçimiyle akademik-bilimsel faaliyetlerinin en temel belirleyicisidir. Bu belirleme, olumlama veya eleştirme tutumları ile birbirinden bağımsız profesyonel sahaların ürettiği ve bir sonraki kuşak uygulayıcıların eylemlerini revize ettikleri yeni nesil tasarımlara evrilir. **Üçüncü** bir tür ise; vatandaşlardan, bireylerden ve farklı bir araya gelişlerle oluşan toplumsal gruplardan gelen talep ve şikâyetlerin, olası çatışmaların etkilediği profesyonel ortamları da yönlendiren, izleyen, denetleyen “kamu idaresi” kurumlarıdır. İdarenin yönettiği ve yönlendirdiği kentte, mekân tasarımcılarının ürettiği uzmanlık bilgilerini kullanarak mekânın nasıl şekilleneceğine karar veren de, kâğıt üzerinde alınan bu kararları yerinde uygulayan paydaşlar dikkate alınmıştır. Gayrimenkule de yatırım yapan şirketlerin de denetlendiği yerel ve merkezi bağlamlı kurumları, yasaları ve yönetmelikleri ile hareket eden, bazen de bu

iki rolü birden üstlenerek kentsel mekân üzerinden üretilecek olan değişim değerini de belirleyen devlet kurumlarından söz edebiliriz.

Atölye süresince, bu üç kategori aktör grubu üzerine yapılan tartışmalar, mekânsal tasarım biçimlerinin salt resimler-imgeler olmasını engellemiş ve fikirleri uygulayabilme aşamaları ile ilgili süreçlerde kullanım, değişim ve tasarım değerlerinin birleştirilmesi çabasına yönelmiştir. Bu tür bir yaklaşım çerçevesi, projeler ile tarif edilen normatif ve daha iyiye götürebilecek modellerin şehrin sakinleri ve tasarımcıların hangi ara yüzlerde bir araya gelebileceği sorusunu sık sık masaya yatırmayı gerektirmiştir. Son tahlilde tasarım süreci, yürütücü ve katılımcıları vatandaşların, kentlilerin, şehrin sakinlerinin – ve tabii ki şehri dışarıdan ziyaret eden turistlerin/ziyaretçilerin - şehir mekânının aktif bir öznesi olabilmesinin yollarını aramaya yönlendirmiştir. Tüm bu öznelere mekâna dokunma, mekânı hissetme, dönüştürme ve tekrar dönüştürme hikâyelerinde şehir mekânının sosyal üretiminin ayrılmaz bir parçası haline gelmesi hedeflenmiştir. Mekânı kullanırken ona müdahale etme ve dönüştürmenin farklı yollarını arama şehir mekânının “kullanımdan kaynaklanan değerini” daha öne çıkaran bir açılım sağlamıştır. Farklı kullanıcıların, mekâna kendi ihtiyaç ve beklentileri yönünde sürekli yeniden şekil vermesini, kentlinin mekâna eklemli bir entite olarak yaşamasını, sürekli dönüşümüne ve yeni işlev ve anlamlar yüklemesini olanaklı kılmıştır. Bu haliyle atölye süresince mekân mutlak/absolute bir çerçeveden sınırlanarak ilişkiyel bir muhteviyat kazanmanın araçları ile donatılmaya ve “değer” kümeleri etrafında tasarımların şekillenmesini sağlamıştır. Mekânın sahibinin, müellifinin ve doğrudan sorumlusunun kim olduğu yer yer daha az önemli olarak kabul edilmiş, sokaklar, caddeler, tarihi yapılar, sur ve diğer duvarların davet edici, toplayıcı ve birleştirici nitelikleri öne çıkarılmaya çalışılmıştır. Yukarıda niteliklerini tarif ettiğimiz üç aktör kümesi - toplum, uzmanlar ve devlet – kamu ve özel sektörün birbirinden ayrılan ve yer yer yatırımcı bir araya gelişlerindeki Kamu-Özel GYO’lar gibi hukuken mümkün çeşitlenmelerin olumlu dışsallıkları da olanaklı kılmıştır. Atölye “değer” olanaklarını ararken; müellifsiz ve fakat paylaşımlı bir yaşam kurgusunun olabilirliğini tasarım ve planlama süreçlerini yönlendiren temel unsurlar oldu. Son tahlilde Kentsel Dönüşümün günümüzdeki yaygın uygulanma aşamaları olan;

“yık → yoğunluğu arttır → yenisini yap → toplumsal dokuyu değiştir”

sarmalından nasıl çıkarılabileceği ve yapsat sektörünün yaygın tahakkümüne izin vermeden kentsel tasarımın yaşam kalitesini geniş satih ve cenahlarda nasıl gerçekleştirebileceği sorusu hep masada tutulmuştur.

Tablo 2. Atölye sürecinde uygulanan eğitim yöntemi, saha çalışması ve kentsel doku incelemesi için ele alınan temel konular.

ATÖLYE VE PROJE GELİŞTİRME SÜRECİNDE CEVAP ARANMIŞ TEMEL SORULAR	
PROJE ALANI'NA YÖNELİK SORULAR	<ul style="list-style-type: none"> • Proje alanı ve sınırları nasıl tarif edilebilir? • İznik Kent Merkezi'nin ve proje alanının mevcutta sorunları nelerdir? • İznik Kent Merkezi'nin mevcut sorunlarına ele alınacak proje alanı nasıl bir katkı verebilir? • Mevcutta kamu idaresinin ve özel ve/veya sivil toplum girişimlerinin kent merkezlerinde ele aldıkları projeler ve yaklaşımları nelerdir?
KENTSEL DÖNÜŞÜM'E DAİR SORULAR	<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye'de Kentsel Dönüşüm kavramı nasıl ele alınmaktadır? Ne tür mekânsal, finansal ve örgütsel modellerle ele alınmaktadır? • Dünya'da Kentsel Dönüşüm kavramı Türkiye'den farklı olarak nasıl ele alınmaktadır? Ne tür mekânsal, finansal ve örgütsel modellerle ele alınmaktadır? Başarılı örnekler nelerdir? Ve bu örnekleri başarılı kılan yöntem ve mekânsal yaklaşım nedir? • Kentsel Dönüşüm İznik'te nasıl ele alınmaktadır? Ortaya çıkan yeni doku nasıl ele alınabilir? Kentsel Dönüşüm için kapsamlı planlar, olumlu-ideal sonuçlar elde edilebilecek araçlar neler olabilir? • Dönüşüm kavramı "daha kaliteli ve yaşanabilir çevreler elde etmede" ve "dönüşülecek yeni durumun olumlu olmasını sağlayacak biçimde" nasıl ele alınabilir?
İZNIK KENT MERKEZİ' VE PROJE ALANLARINA YÖNELİK SORULAR:	<ul style="list-style-type: none"> • Mevcut kent merkezi ve öneri geliştirilecek proje alanları nasıl bütünleşebilir? • Merkezi Kullanım Bütünlüğünde "Konut-Ticaret-Kültür-Hizmet" kullanımları nasıl organize olabilir? "Karma Kullanım (MIX-USE)" türleri nasıl organize edilebilir? • Konuttan Ticarete veya "Ticaretten Kamusal dönüşüm nasıl ele alınabilir? Ne tür finansal ve örgütsel modellere ihtiyaç vardır? (GYO, Kooperatif deneyimleri... vb) • Alt Merkez'den 1. Derece Ticaret Merkezi'ne dönüşüm nasıl ele alınabilir? Ne tür finansal ve örgütsel modellere ihtiyaç vardır? (GYO, Kooperatif deneyimleri... vb) • İznik'in önümüzdeki 20-30 yıl ihtiyacını karşılayabilecek kamusal alan kullanımları "Üretim-Tüketim Dengesini koruyarak nasıl başarılabılır? • Sokak Yaşamını ve Kamusal/Ortak Değerleri öne alan, sosyal-kültürel canlılığı sağlayabilen yüksek kaliteli mekânlar nasıl ve ne tür süreçlerle üretilebilir?

Atölye sürecinde ele alınan temel konular

Mevcut merkez gelişimi, tarihi, karakteristiği / Alışveriş merkezleri (AVM)'ler yapıları, dağılımı, eleştirisi / Alternatif merkezlerin kent içinde konumu, önemi / Alternatif ticaret-hizmet alanları tartışması / Kent göl kıyısı ilişkisi: kamusal-kesintisiz koridorlar / Üretim mekânları ve kentsel kimlik tartışması / Ticaret kullanımları tipolojisi / "geleneksel ticaret mekânlarını anlamak, yeniden yorumlamak / Konut alanları tipolojileri / Kent merkezi ve ulaşım altyapısının toplu taşıma ve özel taşıt üzerinden ele alınması / Açık alan sistemi , "kentsel yoğunluklar" , "sokak dokusu ve kentsel canlılık" tartışması

Tablo 3. Atölye araştırma konuları: Yaklaşım geliştirmek için ele alınan kentsel, mimari ve peyzaj tasarımı konuları

İnceleme Konusu	Alt başlıklar ve ilişkili konular
KÜLTÜREL ve TARİHSEL TEMEL	SOSYO-EKONOMİK TARİH ve MEKÂNSAL GELİŞME: Proje Alanı'nın sosyo-ekonomik tarihi ve mekânsal gelişimi: Üretim ve ticari etkinliğin örgütlenmesi, üretim ilişkileri, yerleşme dokusunun tarihsel oluşumu./ TARİHSEL KAYNAKLAR ve KÜLTÜREL DEĞERLER: Tarihsel değerler, tarihsel yapılar ve alanlar. Kültürel değerler ve kentsel kültüre katkısı olan farklı türde etkinlikler.
DOĞAL ve ÇEVRESEL KAYNAKLAR, ÇEVRESEL PLANLAMA ve TASARIM	EKOLOJİK SİSTEMLE / EKOLOJİK PLANLAMA ve TASARIM: Bitki ve hayvan varlığı, ormanlar, doğal yaşam, doğal peyzaj, ekili alanlar, göl ekosistemi, çevreyle ilgili planlama ve tasarım dünya örnekleri (amaç ve hedefler, planlama yöntemi ve teknikleri). / DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ve ALTERNATİF ENERJİ SİSTEMLERİ: Güneş enerjisi, enerji kaynakları, rüzgâr potansiyeli, termal, and biyokimyasal enerji kaynakları, enerji kaynaklarının kullanımında karşılaştırmalı maliyetler, alternatif enerji sistemlerinde dünya örnekleri ve uygulamaları. / ÇEVRE SORUNLARI ve PLANLAMA: Doğal ve çevresel kaynaklarla ilgili çevre sorunları. Planlama ve çevre sorunları. Dünyadaki uygulamalar.
SOSYAL ve EKONOMİK OLUŞUM ve DİNAMİKLERİ	EKONOMİK ETKİNLİKLER / SANAYİ ve KÜÇÜK SANAYİ: Üretim kapasitesi, teknolojik düzey, sermaye birikimi ve dağılımı, işgücü yapısı ve örgütlenmesi, mal-ürün akımı ve pazarlanma koşulları. / EKONOMİK ETKİNLİKLER/ HİZMETLER SEKTÖRÜ: Ticaret, turizm faaliyetleri (konaklama tesisleri, tur düzenlemeleri, ilgili kuruluşlar vb.) ve el sanatları, mesleki faaliyetler, perakende ve toptancı ticaret, taşımacılık, sermaye ve işgücü yapısı.
MEKÂNSAL YAPI: YERLEŞME DOKUSU ve YAPILAŞMA DÜZENİ	MEKÂNSAL YAPI ve KENTSEL DOKU TİPOLOJİSİ: Yerleşme dağılımı, alanlar nüfus yoğunlukları, arazi kullanımı, yapılaşma biçimleri, konut biçimleri ve yapılaşma niteliği. /MÜLKİYET DOKUSU: Mülkiyet biçimleri, arazi mülkiyeti, kamu arsa ve arazilerini dağılımı. / KENTSEL YERLEŞMELER ve DOĞAL AFETLER: Deprem ve diğer doğal afet riski olan alanlar, deprem ve doğal afetler risk planlaması ilkeleri. / ÇEVRESEL ESTETİK: Biçimsel, şematik ve simgesel estetik sorunları. Nesnel ve öznel modeller, kent imgesi: Dünya örnekleri ve uygulamaları. / ULAŞIM SİSTEMİ: Ulaşım altyapısı (karayolu, demiryolu, vb.), trafik hacimleri, ulaşım türlerinin ve araçlarının kullanımı, bölgesel, alt-bölgesel ve kentsel ölçekte ulaşım hizmetlerinin dağılımı ve kapasitesi. / TEKNİK ALTYAPI: Su ve pis su-atık su sistemleri, enerji altyapısı, iletişim, katı atık/çöp toplama ve depolama, diğer teknik altyapı. / YASAL ÇERÇEVE ve İDARİ YAPI: İdari kademelenme, belediye örgütlenmesinde sorunlar, alan yönetimi ve sorunları, alan içinde kentsel gelişmenin yönetimi sorunları.

Not: Yukarıda özeti aktarılan Tespit-Değerlendirme-Analiz-Sentez çerçevesi yazarın da Doktora Eğitimi sırasında oluşturulmasına düşünsel katkı verdiği Orta Doğu Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Planlama Stüdyosu 201 (Güz) ve 202 (Bahar) stüdyolarının 3. Sınıf Mimarlık Bölümü Kentsel Tasarım Atölyesi bünyesi için ele alınması ile biçimlenmiştir.

İznik ve yakın çevresini sur içi ve sur dışı bağlamlar ile ele aldığımız atölye çalışması aşağıda özetlenen 3 aşamada gerçekleştirilmiştir.

AŞAMA 1. Alan İçin Tespit-Değerlendirme-Analiz-Sentez Çalışmaları: Proje alanına ve seçilen odağın nitel ve nicel özelliklerinin anlatıldığı, tasarım sürecine girdi oluşturacak şekilde yorumlandığı, tablo, matris, çizelge, akış şeması ve tarihsel analiz çizimleri ile sunulduğu “ANLAMA VE AÇIKLAMA” çalışması.

AŞAMA 2. Tasarım ve Dönüşüm Teması: Tespit ve değerlendirme aşamalarından beslenen, kentsel, mimari, peyzaj tasarımı ve planlama süreçlerini yönlendirecek, tüm süreçte omurga görevi görecektir. TEMA'nın açıklandığı, seçilen temanın uygulandığı en iyi örneklerin incelendiği ve seçilen kentsel dönüşüm model ve yaklaşımının açıklandığı “MEKÂNSAL KURGU, KENTSEL STRATEJİ VE AMAÇLAR/HEDEFLER” çalışması

AŞAMA 3. Mekânsal ve Yapısal Kararlar Çalışmaları: 1/1000 ve/veya 1/500 ölçekte mekân kurgusu ile alansal ve hacimsel çözümler: Sosyal-Kültürel-Bilimsel alt odak ve çevresi için kapalı ve açık alan kullanımları ile yakın çevreden proje alanına yaklaşım tasarımı gerçekleştirilmiştir. Genel hatları ile bireysel projeler üzerinde, “DEĞER” katan mekân programı kurgusu geliştirilmiş ve 1/200 – 1/100 ölçeklerde “sosyal-kültürel-bilimsel üretim mekânları” tasarlanmıştır.

Proje alanı içerisinde sosyal, kültürel ve bilimsel kullanım amacına yönelik, karma kullanım mekân kurgusu olan bir kentsel tasarım projesi geliştirilmiştir. 3 boyutlu ifadeler, animasyon, canlandırma ve foto montaj ile destekleyici temsil imgeleri üretimleri ile “Sosyal-Kültürel-Bilimsel Odak ve Çevresi İçin Kapalı ve Alan Kullanımları İle Çevreden Alana Yaklaşım” bireysel final ürünü olarak tasarlanmıştır. Atölye programı, süreç üzerine notlar, mekânsal analiz paftaları, stratejik plan hedefleri, sur içi ve çevresi koruma-kullanma dengesi analizi, bireysel olarak geliştirilen projelerde ele alınan temalar ve ortaya çıkan ürünler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

4. Atölye Amacı ve Yaklaşım Çerçevesi: Bu çalışma kentsel tasarıma Bursa-İznik Şehrini bir atölye kapsamında ele alarak, kente orta ve

uzun vadede yüksek kamusal değerler katma hedefi ile uygulanabilir kentsel tasarım ve dönüşüm projeleri ve üretim sürecine dair kuramsal tartışmaları içermektedir. Atölyenin tespit, değerlendirme, analiz, sentez, tema geliştirme ve tasarım süreci “Kamusal Mekân” ve “Ortak Alan” geliştirme ve İznik Şehir İmgesine “değer” katma hedefine odaklanmıştır. Şehir ve Bölge Planlama, Mimarlık ve Peyzaj Mimarlığı alanlarının ortak profesyonel pratik sahası olan “kentsel tasarım” ile şehrin yaşam kalitesine olumlu hizmet edecek ve değer katacak mekânsal bağlamlar geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda bir yaklaşım kentsel tasarımda, birbirini tamamlayacak üç bileşenden oluşan bir değerler kümesi öngörmektedir.

1. Kent tasarımının özel mülklerin olumlu yönde yenilenme ve dönüşümünü de sağlayacak toplumsal, kültürel ve mekânsal farklı düzeylerde değer katkısını tartışmak.
2. Kentsel tasarımın farklı toplumsal ve iktisadi sınıflar açısından kullanım değerinin çeşitlenmesi ve dönüşümün olumlu yönlendirilmesi potansiyelleri geliştirmek.
3. İktisadi bir kavram olan dışsallıkların mekâna müdahale ile nasıl üretilebileceğinin tartışıldığı değer alanları geliştirmek.

Kaleme aldığımız makale, şehre katkısı yadsınamaz “çok boyutlu değerler kavramlaştırması” hedefi ile yürütülmüş olan Kocaeli Üniversitesi Mimarlık Bölümü 3KD Kentsel Tasarım stüdyosunda mekânın karma programlar ile değerlendirilerek yaparak öğrenme ve beceriler öğretimi yaklaşımını keşfetme hedefindedir. Makale kapsamında sırasıyla atölyenin yönetsel yaklaşımı, İznik şehrine yönelik temel kalkınma ve yaşam kalitesi tespitleri, kentsel tasarım ve dönüşüm modelleri, güz ve bahar döneminde farklı öğrenciler ile birlikte geliştirilen kentsel tasarım projeleri ve sonuç kısmında kamu idaresi ve uygulamacılar için önerilerden oluşacaktır.

Bu makale, mekânsal değerlerin çok boyutlu ve ortak noktalar ve tüm şehir sathında yaygınlaşmış ortak yaşam kalitesi etrafında farklı karar verici ve kullanıcı gruplarının üzerinde uzlaşması gereken algı ve görüşlerinin ifade bulabileceği “yer/place” ve ”ortam/medium” fikrini kucaklayarak bir ilerlemeyi tartışmak için kaleme alınmıştır. Tasarım stüdyosu sürecinde, gerek tasarımcı adaylarının kendi zihin dünyalarında sübjektif ve rasyonel yaklaşımlar etrafında ürettikleri fikirler ile beslenen uzmanlıkların mekâna katkısı olan değerler, gerekse değerlerin hangi uzlaşma ve uygulama süreçleri ile hayata geçirildiği/geçirilebileceği ile iştilig edilmiştir. “Ortam Olarak Yer” ve “Sosyo-Kültürel Paydaşlar Olarak Kentlinin” bir araya gelmesinden kaynaklanan “değerlerin” mekânsal kalite

ve kullanım çeşitliliği ile beslenen, sürekli yeniden tarif edilen ve açılımlar sunan değerlerin ürettiği ve özel kullanıma konu mekânlar ve durumlar tarafından nasıl üretildiğine odaklanılmıştır. Bu çerçevede atölye sürecinde, daha geniş 'kentsel tasarım değeri' tahayyülü ile “yer” ve “paydaşlar” arasında ortak bir yapı oluşturma biçimleri ile kentsel tasarımcının mekânlarda artı değer yaratma sürecindeki etkisini tartışabilmek hedeflenmiştir.

Bu atölye ve araştırma çalışması Kocaeli Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Mimarlık Bölümü bünyesinde ekli dosyada katılımcıları ve süreç içerisinde katkı verenler ile birlikte 2016-2017 Güz ve Bahar dönemlerinde makalenin yazarı tarafından yürütülmüş olan “Atölye 3KD: Kentsel – Kamusal – Karma Dönüşüm” stüdyonun bulgularını değerlendirmek amacıyla kaleme alınmıştır. İznik, Türkiye'nin Bursa ilinin bir ilçesi olması ile adını şehirden alan İznik Gölü'nün doğu kıyısında, Bursa'nın kuzeydoğusunda yer alır (url1). Sonuç olarak çeşitli dönemlerin askeri, siyasi, dini, sosyal ve kültürel yaşam biçimlerini bize yansıtan birçok uygarlığın kalıntılarını günümüze taşıyan ve farklı medeniyetlerin tarihi değere haiz emanetleri açısından bir mozaik desenini andıran İznik, yoğun imar faaliyetlerine sahne olmaktadır ve kentte çok sayıda abide/ibadet/tapınak yapıları inşa edilmiştir. İznik her dönemden devraldığı kent ve mimarlık mirası ile bir açık hava müzesi niteliğini korumak durumundadır. Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı uygarlıklarının arkeolojik ve etnografik kalıntılarıyla bütünleşmiş durumdadır (url4). Günümüzde daha çok tarımsal üretimin baskın olduğu bir Anadolu kenti görünümünde olan İznik, altyapı ve üstyapı çalışmaları devam etmekte olan dönüşümü ve yenilenmesi devam eden bir şehir görünümündedir. Bu dönüşüm, farklı kademe belediyelerin özellikle ulaşım ve altyapı projeleri arasında koruma, restorasyon/restitüsyon/yenileme/tamirat ve kentsel miras araştırma projelerinin devam ettiği bir orta ölçek yerleşim karakterindedir.

Stüdyonun İznik şehrini konu olarak seçilmesinin temel nedenleri;

- Medeniyetler mekânı olan bir yerleşimin kentsel tasarım projeleri ile güncel şehircilik sorunlarını tartışmak,
- Atölye süresince şehir plancısı ve mimarlardan oluşan jüriler ile mekânsal kalite ve dönüşümüne dair fikirleri kamusal alanların ve yapıların geliştirilmesi amacıyla derlemek ve destelemek,
- Şehrin farklı yaşam parçalarını ele alan kentsel tasarım projeleri ile kentsel dönüşüm olgusunun yaşam kalitesini artırıcı bir model olabilirliği üzerine tartışmalar yapmak,

olarak tarif edilmiştir.

Atölye bünyesinde “kentsel dönüşüm” kavramı yoğun ve kapsamlı olarak tartışılmış ve mimar adaylarının farklı mekânsal bağlamlarda özgün çözümler üretmesi hedeflenmiştir. Mekânsal müdahale gerektiren alanlarda “bozulma, çökme, önemsizleşme, risk altında dirençsizlik sorunları gözlemlenen, afetten zarar veya hasar görme ihtimali olan alan ve yapılar” gibi sorunların çözümüne gönderme yapmak hedeflenmiştir. Bu tür sorunların yanında;

- Yerel gelişme ve kalkınmanın desteklenmesi,
- Kentin sosyal-kültürel-bilimsel bünyesine olumlu açılımlar getirilmesi,
- Kentsel imajın çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi,
- Estetik kalitenin yükseltilmesi,
- Kentsel belleğin sahiplenilmesi, geliştirilmesi ve/veya korunması,

gibi olanaklara da gönderme yapılmıştır.

Kentsel Planlama, Mimari Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı ise atölye bünyesinde, ekonomik-toplumsal-fiziksel-çevresel koşulları bir bütün olarak ele alan, kapsamlı-bütünleşik yaklaşımlarla iyileştirilmesine yönelik geliştirilecek strateji ve eylemlerin mütemmim cüzleri/bütünü oluşturan parçalar olarak tarif edilmiştir. Dolayısıyla dönüşüm eylemine dönük çalışmalar fiziksel mekânın dönüşümüne indirgenmeden sosyo-kültürel boyutları ile ele alınmıştır. Atölye kapsamında yürütülecek tasarım ve planlama çalışmaları sadece fiziksel planlama aşamasında getirilecek çözümlerden ziyade, proje alanının ihtiyaç duyulan kavramsal tutarlılık ile ele alınması aşamalarını içermelidir.

5. Atölye Sonuçları Ve Çıktıları: İznik Kentsel Tasarım Atölyesinde tüm süreci besleyen 5 sosyal/mekânsal kavram ele alınmış ve İznik için öne çıkan kalkınma ve kentsel gelişim olanaklarını beslemesi hedeflenmiştir.

a. Kullanım Değeri: Kamusal açık ve kapalı alanların daha çok tartışılması ve imkânların artırılması ile kentlileşme sürecinin desteklenmesi hedeflenmiştir. İznik’te Müze Kent kurguları ile bellek ile tarihsel katmanlar arasında yeni mekânsal kurgular geliştirilmeye çalışılmıştır

b. Değişim Değeri: Kırsal arazinin kentsel araziye dönmesi, doku ve mahalle bazında incelenerek, yeni biçimin tarım alanlarına verebileceği zarar ve sur içi yaşam alanlarının ihtiyacı olan kamusal mekânlar için arazi olanakları araştırılmıştır. Atıl arazilerin kamusal açık alanlara, zeytinlik bahçelerinin rekreatif olanaklarının incelenmesi ile çoklu işlevlilik ve tarihi yapıların farklı kullanım biçimleri ile ele alınmasıyla sarıp sarmalanan-duvarlar ile erişimi kısıtlanan yapılar olmaktan kurtarılması hedeflenmiştir.

c. Tasarım Değeri: Karma Kullanım temaları etrafında kamusal açık ve kapalı alanlar ile özel mekânların dengeli dağılımı hedeflenmiştir. Yüksek nitelikli mimari ve kentsel tasarım çözümleri ile mekânsal kurguların sadece yeni bir araya gelişler ile değil zemin altında keşfi beklenen çok katmanlı değer alanları üzerine yoğun tartışmalar yapılmıştır.

d. Bellek-Mekân: Mekânın belleği besleyen ve anıları kaydeden niteliği tarihi ve doğal değerlerin anlaşılmasında temel düstur olarak kullanılmıştır. Sur yapılarının çizgiselliği iç ve dış ile yeni bağlantılar aranarak “Alansal” bir ruha kavuşması hedeflenmiştir. Tarihi yapı ve alanlar kamusal açık alan kurguları ile birlikte yeniden ele alınarak kentleşme sürecinin bu tür değerlere daha çok yaklaşarak – ve belki de dokunarak – daha sağlıklı ilerletilebileceği hedefine yönlendirilmiştir.

e. Kontrast-Uyum: Tarihi/Antik olan mekânlar ile tasarım sürecinin hedeflediği Yeni/Çağdaş/Güncel olan birimler ile yanyanalığı Kontrast ve çok dönemlilik hedefleri etrafında desteklenmiş ve öğrencinin bu çatışmayı yorumlaması beklenmiştir. Sur ile Seyir kuleleri ve rampaları, Kazı alanının üzerinde ikinci bir yapı düzeyi olarak arkeoloji araştırmaları merkezi gibi denemeler ile bu hedef gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

Ayrıca aşağıda aktarılan üç kent ve bölge modeli ile hâkim kimliği tarım kenti olan İznik’in tarımsal üretim olanaklarına zarar vermeden yeni kimlikler ile nasıl tanıştırılabileceği ve gelecek ufuklarının uygulamaya geçmesi için takip edilmesi gereken yaklaşımlar belirlenmiştir.

1. Tarım Kenti: Sanayi Devrimi’nin tarım, toprak ve su kültürü ile keskin kopuşlar ile gerçekleşmekte olduğu tespitinden hareketle, tasarımcılardan toprak ile yeniden barışmanın yollarını araması beklenmiştir. Zeytinlikler, bahçeler, mahalle bostanları, parsel içinde bahçeler ve sur dışı

tarım alanları Toprak Kültürü üzerinden yeniden okunarak tasarım ve mekânsal kullanım programlarına katkı olanakları araştırılmıştır

2. Turizm Kenti: Turizmin pasif bir gezinme işlevi eleştirilmiş, kamusal açık ve kapalı alanların farklı turizm sektörlerini destekleme olanakları araştırılmıştır. Sur içi ve dışında atölyeler, açık ve kapalı alanlardan oluşan Müze Kent altyapıları ve ilişkili tasarım çözümleri ile turistik ziyaret için gelelerin uzun süreler İznik'te yaşamak istemesini sağlayacak nitelikli mekânsal kurgular yoğunlukla tartışılmıştır.

3. Kültür Kenti: Kültürün insanoğlunun antropolojik evrim sürecinde ürettiği simgeler, anlam yükleme gelenekleri ve kullandığı dillerin bir kolektif ürünü olduğu vurgusu sıkla yapılarak, Kültürel altyapının fiziki bir altyapı sorunu değil bir atmosfer, şehir ruhu ve kamusal alanda imkân sağlanan çeşitli ifade olanakları ile daha sağlıklı ele alınabileceği sıklıkla değerlendirilmiştir. Kültür her zaman çok türlü ve çok katmanlıdır. Tarihi olaylardan da beslenebilir, bireysel yaratıcılıktan da. Toplumsal bünyeler kendi başkalaşım süreçlerinde yeni ve keşfetmeye açık yeni ifade biçimleri ortaya çıkarabilirler. İznik'te ele alınan projelerde kültür açık ve kapalı alanların sunabileceği etkileşim, ifade, ürün sergileme ve kolektif eylem olanakları ile desteklenmeye çabalanmıştır.

Tablo 4. Kocaeli Üniversitesi Mimarlık Bölümü Mimari ve Kentsel Tasarım Projesi Atölye Kurgusu, ((1) KOU-Mimarlık Bölüm Başkanlığı Eğitim Komisyonu 2016-2017 Güz Bahar Dönemi belgesi + (2) İznik Atölyesinde ele alınmış şekilleri)

ATÖLYENİN ANA HATLARI (1)	YÜRÜTÜLEN İZNIK ATÖLYESİ AÇISINDAN ÖNEMİ (2)
MIM 302 (3. SINIF 2. DÖNEM) ve MIM 401 (4. SINIF 1. DÖNEM) / Kentsel Bağlam ve Uygulama + Kent bağlamında tarihi çevre ilişkisi	
AMAÇ	
<ul style="list-style-type: none"> • Tasarımsal süreçlerin belirli bir program, tema ya da alan aracılığı ile atölye ortamında sınanması/tartışılması ve elde edilen birikimin kullanılan araçların, ait olduğu döneme bağlı olarak farklılaşarak ve geliştirilerek projelendirilmesi. • Tasarımsal süreçlerin belirli bir program, tema ya da alan aracılığı ile atölye ortamında sınanması/tartışılması ve elde edilen birikimin kullanılan araçların, ait olduğu döneme bağlı olarak farklılaşarak ve geliştirilerek projelendirilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> • Farklı tarihsel dönemlerin ürünü olan nitelikli ve özellikli yapı ve yapı gruplarının günümüz kamusal alanları açısından değerlendirilerek, İznik'in kamusal alan ve mekân çeşitliliğine katkı sunmak.

- İÇERİK**
- Kentsel bağlam sürekliliğinde tasarım tema ve problemlerinin belirlenmesi, kentsel dokunun tanımı, bileşenler, sokaklar, meydanlar, avlular, kent parçasında sosyal analiz, işlevsel analizler, doğal ve topoğrafik niteliklerin incelenmesi, mimari programların oluşturulması, kent parçası için senaryolar üretilmesi, kentin özellik gösteren bölgelerinde çeşitli türden yapıların tasarlanması
  - Kentsel tarih ve bağlam sürekliliğinde tasarım tema ve problemlerinin belirlenmesi, kavramsal ve fiziksel olarak tarihsel mekânın tanımı, bileşenler, sokaklar, meydanlar, avlular, kent parçasında sosyal analiz, işlevsel analizler, doğal ve topoğrafik niteliklerin incelenmesi,
  - Mimari programların oluşturulması, kent parçası için senaryolar üretilmesi, kentin özellik gösteren bölgelerinde çeşitli türden yapıların tasarlanması ya da mevcut tarihi yapıların dönüştürülmesi ve işlevlendirilmesine ait tartışmalar.
- Sur içi, Sur dışı, Sur sürekliliği üzerinden yeni ve güncel kalmaya aday kentsel süreklilikler geliştirerek, tema ve vizyonlar ekseninde görelilik olarak düz bir arazide yapılaşmış (ortalama % 0.50 - %1.00 eğim) İznik'te, baki olanaklarını sur ve yapay kuleler ile artırarak, kent parçalarının alternatif kimlikler ile ilişkilendirilmesi.

TEMEL KAVRAM VE ANAHTAR KELİMELER: kent, kentli, kentsel tasarım, kamusal alan, özel alan, aktif/pasif yeşil alan, kentsel doku, planlama, kentsel strateji, altyapı, yapı grubu, kentsel dönüşüm, yenileme, işlevlendirme, mülkiyet, sahiplik, meydan, sokak, yol, cadde, yaya, çevrebilim, sürdürülebilirlik, kent ekonomisi, kent yaşamı, ada, parsel, mevki, mahal, komşuluk, çevre, peyzaj, imar, mekân sosyolojisi, mekân politikası, bağlam, tarih, zaman, mekân, kültür, miras, kimlik, bellek, hafıza, tarihi çevre, koruma, onarma, yeniden yapılandırma, yeniden kullanım

Dersin Öğrenme Kazanımları (ÖK): ÖK1) Kentsel bağlam dışı kıyı/doğal çevre ilişkisine uygun verilen alan ve proje konusu doğrultusunda literatür araştırmaları yapar. ÖK2) Verilen alana yönelik alan analizleri yapar. ÖK3) Alan analizleri sonuçlarını değerlendirerek tasarımına yönelik kullanır. ÖK4) Değerlendirmeleri üzerinden iki ve üç boyutlu tasarımlar geliştirir.

Özet olarak, İznik Stüdyosu, disiplinler arası ve işbirliğine dayalı bir yaklaşım çerçevesinde değerlendirilmiş, aşağıda öğrenme kazanımları (ÖK) üzerinden şehrin sorularının çözümüne yönelik kentsel tasarım atölyesinin yukarıda bahsedilen faydaları ve stüdyo öğrenme çıktılarını sağladığı söylenebilir. Dört öğrenim kazanımı üzerinden değerlendirmeler aşağıda özetlenmiştir.

ÖK1) Farklı disiplinler ve kurumlar arasındaki periyodik grup çalışmaları ve tartışmalar yoluyla stüdyo ve atölye ortamlarında çok boyutlu düşünce sağlamak için farklı düzey ve içerikte kentsel bağlamlarda göl kıyısı

ve doğal çevre ilişkisine uygun verilen alan ve proje konusu doğrultusunda literatür araştırmaları yapılmıştır.

ÖK2) Sınıf içi grup çalışması, eleştiri, jüri önünde önergeler, seminerler, ara sunumlar, final sunumları ve sergiler aracılığıyla yoğun iletişim ve müzakere yolu ile alana yönelik veri toplama, değerlendirme, analiz ve sentezler gerçekleştirilmiştir. .

ÖK3) Kendi kendine yetkinlik, kamu sorumluluğu ve sivil katılım, grup çalışması, çok uzmanlı jüriler, gerçekçi bir stüdyo sürecinde fikirlerin grafiksel sunumlarıyla desteklenen sözlü sunumlar vasıtasıyla alan analizleri sonuçlarını değerlendirerek tasarımına yönelik kullanılması sağlanmıştır.

ÖK4) İznik'teki kentsel tasarım stüdyosu, kentsel tasarım eğitiminde disiplinler arası ve işbirliğine dayalı bir çalışma için etkili örnekler teşkil eden ürünler ortaya koyarak, değerlendirmeleri üzerinden iki ve üç boyutlu tasarımlar geliştirir.

5.1. Çok Katmanlı ve “Değerler” Bileşenli Kent Kimliği Açısından Değerlendirmeler: Türkiye şehirleri, dünyada sanayi devriminin filizlendiği 19. yy başlarından itibaren sürekli bir büyüme, gelişme ve dönüşümlere karşı konumlar alma serüveni içerisinde biçimlenmektedir. Bu biçimlenmenin temel mekanizmaları; savaş benzeri aşırı kriz durumları, siyasal kararlar ile tetiklenen göç dalgaları, politik-ekonomi mecrada ikâme edilen otoban-demiryolu gibi şehir altyapısı finansman tercihleri, üretim ve sanayi coğrafyasındaki değişimler, tarım toprağından kopuş ve kentleşme ve merkezî-yerel yatırım politikalarıdır. Genel hatları ile çizdiğimiz bu bağlam, özellikle 20. yy boyunca Anadolu ve çevresindeki şehirlerin yapı hacmi ve coğrafyada yaygınlık olarak çoğu zaman hazırlıksız ve denetimsiz biçimde büyümesini beraberinde getirmiştir. Milli ve yerel kalkınma ve kentsel büyüme gündemi, 1980 sonrası Türkiye’inde “Büyükşehir” ve “Metropol” niteliklerinin sıklıkla tartışılmasını beraberinde getirmiştir. Nihayetinde bu gündem, son 30 yıl Türkiye’sinin üretim, tüketim, kültür, yaşam ve doğa alanlarının kaderine, biçimine ve şekline karar vermiştir. Tasarım sürecinde yerel halkın üretim ve tüketim desenlerinin geliştirilmesinde, toplumsal inovasyon sağlama potansiyeli barındırabilecek yeni nesil mekânsal kurgular üzerine fikirler derlenmiştir. Mekânsal tasarım ve planlama ile toplumsal değişimin ve gelişimin desteklenmesi, tetiklenmesi ve ilerletilmesi imkânı atölyenin temel yolculuk motivasyonu olmuştur. Mekânsal dokuda gerçekleşecek değişimin ve tüm sur içine yayılacak projelerin genelleşmiş, yaygınlaşmış ve tüm toplum kesimlerinin faydasına bir belediyecilik geleneğine katkı sağlaması hedeflenmiştir. Türlü soruların çözümüne katkı sunacak eğitim, üretim ve kendini gerçekleştirme fırsat ve kentte değişimin

dışarıdan ve içeriden kaynaklı olarak tartışılmasını sağlamıştır. Yeni Şehircilik ruhu yaklaşımı ile güncel sorulara yanıt vermek için yeni kentselin aranmasında; kamu mekânına, sokağa, aynı zamanda ekosistem ve estetik eleman olarak doğaya bağlı ilişkiler oluşturulmalıdır. Bu çerçevede bu projelerle,(yer)lere bir anlam kazandırılmalıdır. Bu özellik, halk için kamu mekânının psikolojik ve sosyal değerini tanımada ve kentsel dokuyu daha ussal kullanmada yararlanılmalıdır. Bu çerçevede, sanatsal yaklaşımda kimlikli ve çekici kamu alanları içeren ortamlar yaratılmalı ve yeni gelişmeler doğal ve tarihi çevre ile bütünleştirilmelidir. Yeni gelenekselci yaklaşımda planlarla, yerleşimlerin kimliklerini geliştiren, çevreyi kirletmeyen bozmayan hassas bölgelerde yapı yüksekliklerini dengeleyen bir çevre elde edilmesi hedeflenmelidir. Özellikle yapıların hacimleri ve konut bölgelerinde kamu mekânlarının organizasyonu ele alınmalı, yerel ve bölgesel mimari uyum gerçekleştirilmelidir. (Çubuk, 2017, s16)

“Kent hakkı” kavramı, tasarım sürecinde sıklıkla üzerinde ve “kentsel mekân kalitesi sağlanması” kentleşme sürecinin başat destekçisi olarak konumlanmıştır. Kültürel değişimin mekânsal analizler ile okunması ara aşamada öğrencilerin tema / yaklaşım / uzak görüşlülük geliştirilmesinde merkezi bir konumda ele alınmıştır. Projelerde yoğunlukla ele alınan kamusal açık alanlar, kentlinin boş zamanlarını İznik’in kimliğine etkisinin hangi biçim ve mekânsal kurgularda olabileceği üzerine değerli tartışmalar yapılmıştır. Kamusal alanların kullanımının çok da yaygın olmadığı kıyıda birkaç kafe-restoran ve belediye binası etrafındaki meydanın kullanımının kentin kültürel etkileşim potansiyelinin yeterince yansıtmaması sorunu yoğunlukla tartışılmıştır. Kaleme aldığımız makale, yukarıda genel resmi çizilen değişim-başkalaşım-dönüşüm bağlamları ve süreçlerini “İznik örneği üzerinden kentsel tasarım, mimari çözümler ve peyzaj mimarisinin katkıları” etrafında yürüttüğümüz atölyenin “Şehircilik ve Dönüşüm” yaklaşımlarını derleme amacını taşımıştır. Bu bilgi kümesinin İznik’in kısa ve orta vadede karşılaşılabileceği kalkınma açmazlarına çözümler sunma potansiyeli vardır. Kentsel tasarım ile “Değer” oluşturma projeleri ve takip edilen kuramsal çerçevenin toplumsal ve kültürel gelişimi tetikleme ve mekânsal yaşam kalitesinin temel bileşenlerini resmetme yaklaşımının Türkiye Belediyecilik Kültürüne olumlu katkı verebilmesi yazarın samimi temennisidir.

KAYNAKLAR

- Arü K. A., 1984, *Şehirsel Tasarım Lisansüstü Ders Notları*, M.S.Ü. Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, İstanbul
- Bonaiuto M., Aiello A., Perugini M., Bonnes M., and Ercolani AP., 1996. "Multi Dimensional Perception of Residential Environment Quality and Neighbourhood Attachment", *Journal of Environmental Psychology* 19(3), 331-351
- Bressi T.W., 1998. "Building a Civic Framework", *Places*, Fall-1998, 12(1), 24-25
- Barton H., and Grant M., 2010. *Shaping Neighbourhoods: For Local Health and Global Sustainability*, (2nd edition) Abingdon, Routledge,
- Bakan. K., 1987. *Türkiye'de Kentsel Dış Mekânların Düzenlemesi*, TÜBİTAK, Yapı Araştırma Enstitüsü, Yayın No: 4-5, İstanbul
- Chiaradia, A.J.F. and Plimmer, S.S.F., 2016. "Values in urban design: A design studio teaching approach", *Design Studies* 49, 66-100 <http://dx.doi.org/10.1016/j.destud.2016.10.002>
- Cuthbert, A.R., 2006. *The Form of Cities, Political Economy and Urban Design*, Blackwell Publishing, University Press.
- Çubuk M., 2017. "Kentsel Tasarım Deneyimi: Dünyadaki Gelişimin İzinde Kentsel Tasarımın Türkiye'ye Yansıması ve Gelişmesine Bakış: Kentsel Tasarım Rehberlerinin Hazırlanması Projesi: Arama Konferansı, Ankara [http://www.csb.gov.tr/db/mpgm/editedosya/file/Kentsel%20Tasarim/Kentsel%20Tasarim%20Rehberleri/](http://www.csb.gov.tr/db/mpgm/editedosya/file/Kentsel%20Tasarim/Kentsel%20Tasarim%20Rehberleri/KentselTasarimDeneyimi_20012017.pdf) KentselTasarimDeneyimi_20012017.pdf (erişim 09.03.2017)
- Davis J., and Uffer S., 2013. *Grosvenor: Evolving Cities, Resilient Urban Form, Governance and the Creation of Long Term Value*, The London School of Economics and Political Science Press, London erişim <https://secities.net/publications/reports/evolving-cities/> (10.02.2016)
- Dorst K., 2011. "The core of 'design thinking' and its application", *Design Studies*. 32(6), 123-142
- Fodor E., 1999. *Better NOT Bigger: How to Take Control of Urban Growth and Improve Your Community*, Gabriola Island-British Columbia, Canada: New Society Publishers
- Gehl J. and Gemzoe L., 1998. *Public Spaces, Public Life*. Copenhagen: The Royal Danish Academy
- Graeber D., 2001. *Toward An Anthropological Theory of Value: The False Coin of Our Own Dreams*. New York: Palgrave Macmillan Press

- Groves R. and Niner P., 1998. A Good Investment? The Impact of Urban Renewal on an Inner City Housing Market, Bristol, The Policy Press
- Haas T., and Olsson K. 2014. (Editors) “Emergent Urbanism, Urban Planning & Design in Times of Structural and Systemic Change”, Ashgate, Farnham
- Hass-Klau C., Crampton G., Dowland C. and Nold I., 1999. *Streets as Living Space: Helping Public Places Play Their Proper Role, Good Practice Guidance with Examples from a Town Centre Study of European Pedestrian Behaviour*, London: Landor Publishing Ltd
- İnalçık, Halil. 2000. "Osman Gazi'nin İznik (Nicaea) Kuşatması ve Bafeus Savaşı". Öz, Mehmet ve Özel, Oktay. Söğüt'ten İstanbul'a (1.baskı). İmge Kitabevi.
- Jones, P., Roberts M. and Morris L., 2007. *Rediscovering Mixed-use Streets the Contribution of Local High Streets to Sustainable Communities*, The Policy Press, Bristol
- Jupp B., 1999. Living Together, Community Life on Mixed Tenure Estates.London:DEMOS
- Kluckhohn C., 1951 “Values and value-orientations in the theory of action: An exploration in definition and classification” in T. Parsons, & E. Shils (Eds.), *Toward a General Theory of Action*. Cambridge(MA): Harvard University Press.
- Lennard S.H.C., 1984. *Public Life in Urban Places: Social and Architectural Characteristics Conducive to Public Life in European Cities*, New York: Gondolier
- Lerner S. and Poole W., 1999. *The Economic Benefits of Parks and Open Spaces*, San Francisco: The Trust for Public Land Publishers
- Long G., 2012. “State of the Studio: Revisiting the potential of studio pedagogy in U.S. based planning programs”, *Journal of Planning Education and Research*, 32(4), 431–448
- LSE Cities Programme, 2013. *Local City*. Cities Studio Publications, The London School of Economics and Political Science,London (erişim<http://www.lse.ac.uk/LSECities/citiesProgramme/citiesStudioPublications.aspx>)
- Marshall S., 2015. “Refocusing urban design as an integrative art of place”, Proceedings of the Institution of Civil Engineers: *Urban design and Planning*, 168(1) (2015), 8–18
- Peiser R. and Schwann G., 1993. “The Private Value of Public Open Space Within Subdivisions”, *Journal of Architectural and Planning Research* 10(2), 91-104

- Polat, S., 2015. "Interdisciplinary Approaches and Collaboration in Architectural Education: Urban Creation Workshops in Paris", *Global Built Environment Review*. 9(2), 69-92
- Stevenson, A., and Waite, M. (Editors). 2011. *Concise Oxford English Dictionary* (12th edition.). Oxford: Oxford University Press.
- Strickland R., 2000. Neighbourhoods for Learning Places, *Places*. 13(1), 92-104
- Terrence C. S. J., 2014. "A theoretical basis for recommending the use of design methodologies as teaching strategies in the design studio", *Design Studies*, 35(6), November 2014, 632-646
- Wallace, W.L., 1994. *A Weberian Theory of Human Society*. New Brunswick: Rutgers University Press.

EXTENDED ABSTRACT

This research study was carried out in order to evaluate the findings of the studio "Studio upm+T: urban/public/mixed use + Transformation" which was carried out by the author in autumn and spring semesters of 2016-2017, together with the participants in the attached file and the contributors in the process of Kocaeli University Faculty of Architecture and Design. The aim of this study is to develop urban design and transformation projects with the aim of bringing high public values in the middle and long term to the city by considering urban design Bursa-İznik City as a workshop. The focus of the workshop is on identifying, evaluating, analyzing, synthesizing, developing the theme and developing the "Public Space" and "Common Area" and adding "Value" to the Iznik City Image. Urban design aims to develop spatial contexts that will positively serve and contribute to the quality of life of the city with the common professional practice area of Urban and Regional Planning, Architecture and Landscape Architecture. An approach in this context envisages a set of values consisting of three components that complement each other in urban design. First, discuss the contribution of value at different levels of social, cultural and spatial, which will also provide renewal and transformation of private properties of urban design positively. Second, diversification of value of use in terms of different social and economic classes of urban design and development of positive orientation of transformation. Third, to develop areas of value that discuss how externalities can be produced by intervention in the space.

The main reasons for the selection of the studio as the subject of Iznik city are; first to discuss the urban planning problems of a residential settlement with multiple civilization levels, second to compile and support the ideas of spatial quality and transformation with the juries made up of city planners and architects during the workshop for the purpose of developing public spaces and structures,

third to debate the urban design projects that deal with different parts of the city and the possibility of urban transformation as a model to enhance the quality of life.

The examination of the workshop was coordinated among topics:

- a. cultural and historical basis,
- b. natural and environmental resources, environmental planning and design,
- c. social and economic formation and dynamics, and
- d. spatial structure: settlement texture and settlement plan.

Throughout the İznik Urban Design Workshop, 5 sociospatial concepts that feed the whole process were handled and it was aimed to feed the development and urban development opportunities that stand out for İznik. These concepts have been evaluated as "use value, change value, design value, memory-space and contrast-harmony. Furthermore, the approaches to be followed in order to get acquainted with new identities and to pass the visions to the practice have been determined by giving the 3 cities and regional vision "agriculture city, tourism city and culture city" concept.

The main questions debated throughout the studio are;

1. How can existing urban centers and project areas where proposals are developed integrated?
2. How can we organize the use of "Housing-Commerce-Culture-Service" in Central Use Integrity? How are "Mixed Use" types organized?
3. How can you handle the conversion from the "home" to the "commercial" or from the "commercial" to the "more dense commercial? What financial and organizational models are needed? (REITs and Cooperative Experiences)
4. How can the transformation from Sub-Center to 1st Degree Trade Center be handled? What financial and organizational models are needed? (REIT, cooperative experiences ... etc)
5. How can the use of public space by Iznik to meet the needs of the next 20-30 years be achieved by protecting the "Production-Consumption Balance"?
6. How and by what kind of processes can high-quality spaces that can provide social-cultural vitality, which emphasize Street Life and Public / Common Values, can be produced?

And the urban design themes and prospects produced and followed upon are; as life centers – Central Business Districts (CBDs) - become more intense, the sense of community increases / In space intervention projects, approaches to social

problems are the areas of investigation and intervention that are as important as housing demands and physical improvements / The diversification of tenants in traditional street textures contributes greatly to the establishment of social ties and creates "Social Value" / Every intervention to improve the space is a "catalyst" application that stimulates the public sphere and creates positive results that can not be predicted today.

EK 1: Atölye Katılımcıları ve Jüri Üyeleri

	JÜRİ ÜYELERİ	ATÖLYE KATILIMCILARI
(2015-2016) GÜZ DÖNEMİ	Yrd.Doç.Dr. Ersan KOÇ (Atölye Yürütücüsü), Y. Mimar Fügen AVDAN, Mimar Araş.Gör. Emre DEMİRTAŞ, Mimar Araş.Gör. Büşra Özaydın ÇAT	MÜNİRE RUMEYSA ÇAKAN, KÜBRA YILMAZ, HABİBE MEÇİN, DİCLE BEŞTAŞ, ŞEYMA YETİŞ, FUNDA YILDIRAN, RÜVEYDA BARIŞ, NURGÜL YAKAR, ALİ ERYILMAZ, SADIYE AYMAN, ŞULE ÇİFTÇİ
(2015-2016) BAHAR DÖNEMİ	Yrd.Doç.Dr. Ersan KOÇ (Atölye Yürütücüsü), Y. Mimar Fügen AVDAN, Mimar Araş.Gör. Emre DEMİRTAŞ	ÖZNUR FİL, GÖZDE BIYIKÇI, TAHSİN EMRE KARLI, DURMUŞ CESUR, ELVAN ÇEVİRGEN

EK 2. İznik Kentsel Tasarım Atölyesi Projeleri (2015-2016 Güz ve Bahar Dönemleri olarak birbirinden bağımsız atölye grupları ile çalışılmıştır.)

	PROJE BAŞLIĞI	P1. SİVİL TOPLUM VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PROJESİ (Rümeysa Çakan)
	PLANLAMA -TASARIM VİZYONU	Geçmişin bilgisine ulaşmak ve yaşadığımız yeri bilmek mekân ile kurduğumuz ilişkiyi güçlendirir ve Yer in bizim için değerini artırır. Bilgiye ulaştığımız ve bilgi aktarımlarının gerçekleştiği ortamlara baktığımızda toplumu harekete geçiren ve toplumda farkındalık yaratan bir mekanizma olarak "Sivil Toplum Kuruluşlarının büyük bir önemi vardır. Bu bağlamda tarihi anlatma ve tanıtmaya, çini sanatını yaşatmaya, zeytinciliği canlı tutmaya gibi amaçlara yönelik çalışmaların gerçekleştirileceği bir "Sivil Toplum Bölgesi geliştirilmesinin İznik'in orta ve uzun vadeli kalkınmasına türevsel olumlu katkıları olacaktır.
	MEKÂN PROGRAMI	Kent Tarihi Müzesi: Yenişehir Kapısından kente ilk girilen bölgede İznik Kenti'nin tarihini ve simgelerini tanıtan bir sergi binası tasarlamak. Mûsikî Evi: Geçmişten gelen Müsiki kültürümüzü yaşatmak ve ülke ve dünya müzik çevrelerine tanıtmak için bir yapı tasarlamak. Tezyin Evi: İznik'in simgesi niteliğinde olan Çini ve ilişkili süsleme sanatlarının uygulandığı ve öğretildiği bir yapı. Gençlik Eğitim ve Toplantı Binası: Gençlere yönelik sivil toplum kuruluşlarının toplantı, eğitim, sunum ve diğer etkinliklerine ev sahipliği yapacak bir yapı. Kütüphane ve Etüt Birimi: Basılı ve dijital

arayüzlerde ansiklopedik kitapların da bulunduğu, grup ve bireysel çalışmalara uygun mekânların bulunduğu bir yapı. **Zeytincilik Müzesi ve Eğitim Birimi:** İznik'in temel endüstriyel ürünü olan zeytin ile ilgili eğitim, laboratuvar ve işleme aşamalarının anlatıldığı bir yapı. **Kafe, Restoran ve İdari Birimler:** Sivil Toplum Bölgesi'nin idaresi, ziyaretçilerin dinlenme ve beslenme ihtiyaçlarının karşılanacağı mekânlar.

PROJE BAŞLIĞI

P2. TOPLUM VE SANAT ARAŞTIRMALARI BÖLGESİ PROJESİ
(Kübra Yılmaz)

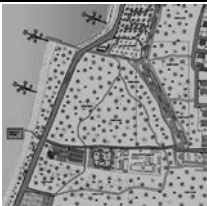
PLANLAMA -TASARIM VİZYONU

Sanatı bir akademik araştırma birimleri bünyesinde konumlandırarak interaktif müzeler, antik çağ araştırmaları merkezi ile birlikte Toplum-Sanat bütünleşmesini ve etkileşimini arttırmak.

MEKÂN PROGRAMI

Sanat Akademisi: Bu birimde çini, heykel, ebru sanatlarının eğitiminin verileceği atölyeler ve çeşitli etkinlikler için çalışma ve toplantı odaları oluşturmak. **Sanat Atölyeleri:** Sanat akademisine bağlı atölyelerin ve sergi salonlarının bulunduğu bir mekânsal birim

Açık Sergi Alanı: Yarı açık hava müzesi olarak kazı ve araştırmalar sonrasında ortaya çıkarılan taşınmaz nitelikteki eserlerin sergilenmesi için açık alan programları **İnteraktif Müze:** İznik ve Antik Roma Tiyatrosunun kazılarında elde edilen kültür mirası envanterinin ve muhteviyattaki eserlerin interaktif ve dijital arayüzler ile desteklenerek sergilendiği öğrenme ve bellek mekânları. **Antik Çağ Araştırmaları Merkezi:** Antik çağa ait kültür mirasının yoğun olarak bulunduğu kent olan İznik'te bu çağa ait eserlerin araştırılıp incelenmesi için İznik Belediyesi'ne bağlı bir araştırma merkezi kurulması. **Seyir Terasları:** Yarı açık bir mekan programı ile kurgulanan, üzerinde gezinmeye izin veren strüktürde, seyir bölümünden Antik Tiyatronun izlenebildiği, rekreasyon imkanı da sunan bir mekânsal birim tasarlanması

PROJE BAŞLIĞI

P3. KÜLTÜREL YAŞAM ALANI OLARAK KAMP TURİZMİ
(Habibe Meçin)

PLANLAMA -TASARIM VİZYONU

Doğal Ve Tarihi Değerleri Bellek Mekânlarına Dönüştüren Koruma Amaçlı Turizm Projeleri

MEKÂN PROGRAMI

Seralar: İnsanların doğal besinlerini yetiştirebilecekleri toprakla uğraşarak vakit geçirebilecekleri alanlar oluşturmak. **Kamp Alanı ve**

Kıyı Düzenlemesi: Ziyaretçilerin göl ile temasını geliştirmek, bahçeleri ve göl ile insanların temasını artıracak mekânları oluşturmak ve İznik'e gelen misafirleri ağırlayabilmek için alternatif mekânlar oluşturmak. **Çini Üretim Tesisleri:** Çini sanatı ile halkın temasını artıracak tesislerin geliştirilmesi, nitelikli üretim mekânları tasarlamak. **Deniz Altı Müzesi:** Tarihi bir değer olan Bazilikaya ziyaretçilerin temasını artıracak kültür turizmi tesisinin tasarlanması. **Sur Seyir Terasları:** Sur ve çevresinin yaklaşılabılır ve yürüme aksı ile temas edebilir hale getirilmesi. **Açık ve Kapalı Spor Alanları:** Halkın spor yapma ve sağlıklı yaşam kültürünün geliştirilmesine yönelik açık ve kapalı spor mekanları tasarlamak.

PROJE BAŞLIĞI

P4. SAĞLIKLI YAŞAM YERLEŞKESİ (Dicle Beştaş)

PLANLAMA -TASARIM VİZYONU

Çocuk ve Yaşlı Nüfus üzerinden halk sağlığını destekleyen mekân programları ile bir sağlıklı yaşam kaynağı olarak kentsel tasarım ve dönüşüm yaklaşımı geliştirmek

MEKÂN PROGRAMI

Çocuk Gelişim Merkezi: Çocukların psikomotor, sosyal, duyuşsal, bilişsel, zihinsel gelişimlerinin desteklenmesi ve çocuğun büyüme, olgunlaşma, hazır bulunurluk, öğrenme, gelişim ve değişim durumları için kreş ortamlarının sağlanması ile ailelerin çocuk gelişimi konularında bilinçlenmesi ve çocukların sağlıklı bir ortamda yetişmesinin sağlanması

Yaşlı Hobi Evleri: Yaşlı nüfusta sıkça gözlemlenen kayıpların, yalnızlık duygusunun, hastalık ve benzeri durumsal krizlerin ve kronik sağlık sorunları ile türev stres sorunları ile başa çıkmalarında yardımcı olacak sosyal ortamların ve hobi-dinlenme mekânlarının kurgulanması.

PROJE BAŞLIĞI

P5. LEFKE KAPI TARİHİ MİRAS ARAŞTIRMALARI YERLEŞKESİ (Şeyma Yetiş)

PLANLAMA -TASARIM VİZYONU

İznik'in Binlerce yıllık tarihinin ortaya çıkarılma çalışmaları ve diğer ilgili kazı çalışmalarına altyapı sunacağı, üniversiteler arası ve Büyükşehir Belediyesi'nin himayesinde kurgulanacak bir Araştırma M ve yakın çevresi kamusal mekânları projesi.

MEKÂN PROGRAMI

Kamusal Odak: Arkeolojik kazı alanı ile tarihi sur alanını birleştiren, kamusal açık alanları yoğunlaştıran bir mekânsal organizasyonu ile tarihi dokunun öne çıkarılması. **Çok Katmanlı Mekânsal**

Kurgu: Zemin kotta kamusal açık alanlar,

PROJE BAŞLIĞI

P6. LEFKE KAPI AÇIK MÜZE TASARIMI PROJESİ

(Rüveyda Barış)

PLANLAMA -TASARIM VİZYONU

Tarihi bir kentte farklı kent parçalarının açık ve kapalı mekân kurguları ile bir araya getirilmesi ile Müze Kentin ortaya çıkarılması. Müzelerin "ziyaret edilen yerler" olmaktan çıkarılarak, "kullanılan mekânlara" dönüştürülmesi. Toplumsal bilinç inşasında kenti sahiplenme ve toplumsal sorunların çözümünde dayanışma kültürünün ortaya çıkarılması. Müze kavramının "Koruma+Araştırma+İletişim" kurguları ile yeniden tarif edilmesi.

MEKÂN PROGRAMI

Ahşap Dönüşüm Atölyesi: Eğitici ve sosyal dayanışma amaçlı ahşap atölyesi ve yakın çevresi tasarımı. **Etkinlik Binası ve Sergi Birimi:** Bilgilendirme, eğitim, sanayi dönüşümü ürünleri ve diğer ürünlerin sergileneceği kapalı ve açık mekânlar. **Arşiv, Araştırma ve Kütüphane Binası:** Bilgi ve veri depolama, ar-ge faaliyetleri, sessiz ve sesli etkinliklere uyumlu... vb. işlevlere uyumlu bir yapı tasarımı. **Kültür Atölyesi:** Çini, dikiş, nakış, el sanatları ve temel mesleki becerilerin eğitim ve öğretiminin uygulandığı bir bina tasarımı. **Tirmanma ve Seyir Kulesi:** Tarihi surlar ile çocukların, ailelerin ve sporcuların temasını fiziksel ve görsel açılardan artıracak bir kule yapı tasarımı.

PROJE BAŞLIĞI

P7. İSTANBUL KAPI VE ÇEVRESİ ÜRETİM MEKÂN LARI VE SOSYAL FAALİYET ALAN LARI DÜZENLEME PROJESİ

(Nurgül Yakar)

PLANLAMA -TASARIM VİZYONU

Kentsel tasarım sürecinde üretimi, emekçi yaşam alanlarını, kamusal açık alanları yüksek kalitede üretmek üretim verimliliği artışını ve yerel kalkınmayı desteklemek

MEKÂN PROGRAMI

Ahşap Atölyeleri: Ahşap malzemelerin üretimi, dönüştürülmesi ve satışının yeniden kurgulandığı çalışma alanları tasarlamak. **Çini Müzesi:** Yerel kimliğin önemli bir parçası olan Çini ve türev ürünlerin uygulandığı, sergilendiği ve satışının yapıldığı mekânlar tasarlamak. **Zeytin Müzesi:** Zeytin ve türev endüstriyel ürünlerin uygulandığı, tanıtıldığı ve satışının yapıldığı mekânlar tasarlamak. **Sosyal Merkez Binası:** Misafirhane, kütüphane, etüt merkezi, muhtarlık ofisi, kurs merkezi ve yeme-içme birimlerinden oluşan, çalışanların üretim verimliliğini artırmaya yönelik imkânların bulunduğu bir mekânlar kurgu oluşturmak.

PROJE BAŞLIĞI P8. İZNİK HALK SAĞLIĞI ALTYAPISI GELİŞTİRME PROJESİ

(Ali Eryılmaz)

PLANLAMA -TASARIM VİZYONU Kentsel tasarımın kamu sağlığı altyapısı geliştirme süreci olarak konumlandırılması ile "Hasta Evi/Hanesi" tanımının terke edilerek "Şifa Dağıtan Kent Parçası" vizyonunun hayata geçirilmesi.

MEKÂN PROGRAMI **Konaklama Birimi:** 600 yataklı, kullanıcı ihtiyaçlarının aksatılmadan temin edildiği, lobi, toplantı salonu, oyun salonu, yemek salonu, idare birimi, mutfak, çamaşır odası, teknik merkez, su deposu ve sığınaktan oluşan bir yapı tasarımı. **Kütüphane Binası:** Hedef kitlenin toplumsal bütünleşmeyi destekleyecek, geri dönüşüm ve kaliteli yaşam standartlarının sağlandığı okuma ve toplantı bölümlerinden oluşan bir bina tasarlanması. **Hastane ve Rehabilitasyon Binası:** Kullanıcı ihtiyaçlarının aksatılmadan temin edildiği idari birimler, poliklinikler, fizik tedavi üniteleri, laboratuvarlar, ameliyathane birimleri ve diğer teknik donanımlı bir yerel hastane ve rehabilitasyon binasının tasarımı. **Halk Eğitim Merkezi:** Halkın eğitim ve kültür düzeyinin artmasına katkı verecek, bilgi ve beceri aktarımlarının yapılacağı derslikler, idari birimler ve seminer odalarından oluşan bir yapı tasarlanması. **Spor Merkezi:** Kapalı ve açık spor alanlarını barındıran, Kapalı Spor Salonu ve Fitness Merkezi içeren, halk sağlığı altyapısı elemanları olarak görev yapacak mekânlar tasarlanması. **Atölyeler:** Kente yaşayanların müzik, resim, heykel ve el sanatları ile bağlarını kuvvetlendirecek mekânların tasarlanması. **Yeme İçme Birimleri:** Özel beslenme gereksinimi olan hastalar ve kentlinin ortak kullanımı amaçlı kafe ve restoranlar tasarımı

PROJE BAŞLIĞI P9. İZNİK KILIÇASLAN CADDESİ VE SUR ARASINDA EKOLOJİK KORİDOR TASARIMI

(Sadiye Ayman)

PLANLAMA -TASARIM VİZYONU Kentsel Tasarım sürecini Ekoloji temelli ele alarak, toprak varlığının kamu ile temasını güçlendirmek

MEKÂN PROGRAMI **Kamusal Atölyeler:** Sanat, tarımsal faaliyet ve el işi becerileri ile halkın temasını artıracak mekânlar tasarlanması. **İznic Ayasofya Müzesi Çevre Düzenlemesi:** Zemin kot kullanımının kamusallaşması ile halkın müzeler ile temasının artırılması. **Çini Fırınları Tasarımı:** İznic'in yerel kimliğinin önemli bir unsuru olan çini ve çiniciliğin uygulanması için yeni bir altyapı binası tasarlanması.

Kamusal Açık Alan ve Sokak Tasarımı: Halkın dinlenme, gezme, sanat sokakları ile temasını artıracak yüksek nitelikli sokaklar tasarlanması.

PROJE BAŞLIĞI

P10. KAMUSAL AÇIK ALAN VE KENTSEL ULAŞIM ALTYAPISI GELİŞTİRME PROJESİ (Şule Çiftçi)

PLANLAMA -TASARIM VİZYONU

Kentlinin kamusal açık alanları kullanımının yüksek nitelikli sokaklar ile arttırmak ve açık alanların odak niteliğinin bellek mekân formları üzerinden geliştirilmesi

MEKÂN PROGRAMI

Atölyeler: Seramik, resim, oyun, çinicilik ve ahşap sanatları için eğitim, uygulama ve sergileme mekânlarının tasarlanması. Okul Öncesi Eğitim Binası: Çocuk ve aile gelişimi için alternatif bir mekân tasarlanması. Otogar Kompleksi: İznik şehirlerarası ulaşım sistemi için alternatif bir otogar kompleksi tasarlanması.

PROJE BAŞLIĞI

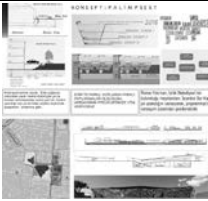
P11. GÖL KENARI SPOR TURİZMİ KORİDORU KENTSEL TASARIM PROJESİ (Funda Yıldırım)

PLANLAMA -TASARIM VİZYONU

Kentsel Tasarım sürecinin "Temas" kavramı üzerinden ele alınması ile sur, bazilika ve zeytinliklerin açık ve kapalı mekânlardan oluşan spor mekânları ile bütünleşmenin sağlanması

MEKÂN PROGRAMI

Bazilika Turizm ve Spor Odağı Kompleksi: Koruma-Kullanma dengesi içinde Bazilikanın turizme kazandırılması ve kentlinin ve ziyaretçilerin kullanımına yönelik mekânsal tasarımların gerçekleştirilmesi. **Sur İçi ve Dışı Düzenleme Alanları:** Sur ile temasın ve sur içi-dışı bütünleşmesinin sağlanmasına yönelik mekânsal tasarımlar. **Zeytinlikler Çevre Düzenlemesi:** Tarım faaliyeti dışında gezinme, temas etme ve farkındalık amaçlı açık alan kullanımlarının zeytinlikler ile birlikte ele alınması.

PROJE BAŞLIĞI

P12. İZNIK ROMA YOLU VE ÇEVRESİ CANLANDIRMA PROJESİ (Öznur Fil)

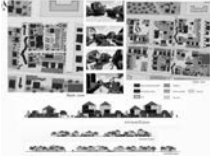
PLANLAMA -TASARIM VİZYONU

Farklı uygarlık dönemlerinden kalma tarihsel katmanları palimpsest teması etrafında yorumlayarak, modern buluşma mekânları ve mekânsal izler geliştirmek.

MEKÂN PROGRAMI

Arkeoloji Müzesi ve Konferans Salonu Binaları: Tarihsel dikey katmanlar ile sosyo-kültürel yatay etkileşimlerin bir arada yorumlanacağı, sosyo kültürel odak tasarımı. **Roma Yolu Koridoru Projesi:** İznik Belediyesi Meydanı'ndan İstanbul Sur Kapı 'ya kadar

uzanan koridorda binaların zemin ve zemin altı katlarının kamusal ortamlara dönüştürülmesi ve çevre dokunun kendiliğinden dönüşümünü tetikleyecek yüksek nitelikli açık alan koridoru tasarlanması

PROJE BAŞLIĞI

P13. İZNİK YONGALI SOKAK VE ÇEVRESİ CANLANDIRMA PROJESİ (Gözde Bıyıkçı)

PLANLAMA -TASARIM VİZYONU

Kentsel Tasarım sürecinde kullanımda Kapsayıcı Tasarım yaklaşımı ile esneklik, eşitlikçi kullanım, uygun boyut ve mekân ile düşük fiziksel güç kullanımını öne çıkararak tüme varan kamusal mekânlar tasarlanması.

MEKÂN PROGRAMI

Atölyeler: sanat, el işi ve çini amaçlı atölyelerin halkın kullanımına sunulması. **Organik Pazar Alanı:** Yerel ürünlerin halk ve turistik amaçlı ziyaretçilere ulaştırılacağı, organik tarım kültürünün büyümekte olan bir sektör olarak destekleneceği bir açık pazar alanı tasarlamak.

PROJE BAŞLIĞI

P14. İZNİK KIYI VE SUR ÇEVRESİ CANLANDIRMA PROJESİ (Tahsin Emre Karlı)

PLANLAMA -TASARIM VİZYONU

Kapsayıcı tasarım yaklaşımı ile kullanımda esneklik, algılanabilirliğin artırılması, basit mekânsal çözümler ile sezgisel kullanımın çeşitlendirilmesi ile eşitlikçi kullanım olanaklarının kamusal açık ve kapalı alanlarda artırılması.

MEKÂN PROGRAMI

İskele ve Rıhtım Düzenlemesi: Göl ile kent etkileşimini artırmaya yönelik alan düzenlemeleri ve kıyı bandı tasarımı. **Atölye ve Seminer Mekânları:** Sanat, zanaat ve eğitim işlevleri için kamusal altyapının tasarlanması. **Gözlem Kulesi:** Göl, kent-doğa ilişkisini kentlinin ve turistik ziyaretçilerin görsel deneyimlemesine yönelik bir sanat yapısı tasarımı. **Kafe ve Restoranlar:** Sura sırtını dönmüş bir kafeler yapısının geliştirilerek mekânsal zenginlik kazandırılması.

PROJE BAŞLIĞI

P15. İSTANBUL SUR KAPISI VE ÇEVRESİ CANLANDIRMA PROJESİ (Durmuş Cesur)

PLANLAMA -TASARIM VİZYONU

Kentlinin Meydan-Tarihi Koridor-İstanbul Sur Kapısı bütünleşmesinin sağlanması ile tarihi değerlere karşı farkındalığının artırılması.

MEKÂN PROGRAMI

Roma Yolu Projesi: Taşıt yolunun tek şerit haline gelmesi ile altgeçit ve yaya bölgeleri uygulamaları ile kentsel bilinç odaklı bir koridorun tasarlanması. **Kuzey Odak Projesi:** Sur içinin kullanışsız ve ıssız atmosferden kurtarılarak kuzey kent parçaları ile sur içini bağlayan bir mekânsal kurgu ile koruma-kullanma-sahip çıkma duygularının geliştirilerek

dönüştürülmesi. **Meydan Düzenlemesi:** Projenin güney başlangıcında Belediye Binası ve çevresinin mekânsal kalitesinin yükseltilmesi.

PROJE BAŞLIĞI

P16. İZNİK MÜZE KENTİ CANLANDIRMA PROJESİ
(Elvan Çevirgen)

PLANLAMA -TASARIM VİZYONU

İznik'in tarihi katmanlarını dikey ve yatay düzlemde okuyarak açık ve kapalı müze altyapısı stratejisi ile canlandırılması

MEKÂN PROGRAMI

Atölye ve Çalıştay Mekânları: Heykel, resim, dans, müzik ve tiyatro etkinliklerine ev sahipliği yapacak mekânsal altyapı tasarımı. **Açık ve Kapalı Sergi Mekânları:** Sergi saçakları, kapalı depolama alanları ve açık alan düzenlemeleri ile sanatsal-kültürel ürünlerin kentli ve ziyaretçiler ile buluşturulacağı mekânlar tasarlanması:

Başvuru: 14.03.2017

Yayına Kabul: 27.01.2018

